

Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau

Ffurflen Cais am Gyllid 2020 Canllawiau Cwestiynau Cyffredin

Beth yw'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau?

Mae'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau (BEERN) yn rhan o'r Fframwaith Adfer Natur yng Nghymru a'i diben yw nodi a mynd i'r afael ag anghenion tystiolaeth ac ymchwil bioamrywiaeth ac ecosystemau a fydd yn cyflawni ac yn cael effaith ar bolisi Cymru a blaenoriaethau cyflenwi.

Mae'r rhaglen yn ymgysylltu â'r gymuned ymchwil yng Nghymru a'r tu hwnt, yn cyflawni dulliau newydd ac yn integreiddio â mecanweithiau cyfredol i sicrhau y darperir tystiolaeth a chyngor yn briodol i Lywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, y sector amgylcheddol ehangach ac eraill.

Am ragor o wybodaeth am y rhaglen, ewch i [wefan Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru](#).

Darpariaeth Arbennig 2020/2021

O ganlyniad i'r cyfyngiadau ar waith maes oherwydd y pandemig COVID-19, rydym yn disgwyl ffocws gwahanol ar geisiadau eleni. Rydym yn disgwyl y bydd ffocws ar ddadansoddi/cloddio setiau data cyfredol neu fetaddadansoddi data, ac efallai y bydd ceisiadau am gyllid ar gyfer meddalwedd, prynu haenau system gwybodaeth ddaearyddol, gwelliannau digidol ac ati.

Caiff yr holl geisiadau sy'n alinio'n glir ag un neu fwy o Amcanion 1-4 y Cynllun Gweithredu Adfer Natur (gweler isod) eu hystyried, ond yn eich cais bydd rhaid i chi ddangos y gallwch fodloni nodau eich prosiect dan y canllawiau COVID-19 cyfredol.

Beth yw'r Cynllun Gweithredu Adfer Natur a'i amcanion?

Mae'r [Cynllun Gweithredu Adfer Natur](#) yn ymdrin â'r achosion sy'n sail i gollu bioamrywiaeth drwy roi natur wrth wraidd y penderfyniadau a wneir gennym; cynyddu gwydnwch ein hamgylchedd naturiol; a chymryd camau gweithredu penodol ar gyfer cynefinoedd a rhywogaethau. Mae'n nodi sut bydd Cymru'n cyflawni ymrwymadau Confensiwn y CU ar Amrywiaeth Fiolegol a Strategaeth Fioamrywiaeth yr UE i atal dirywiad ein bioamrywiaeth erbyn 2020 ac yna adfer y dirywiad hwnnw. Mae'n adlewyrchu'r angen i wneud y canlynol:

1. nodi a datblygu ffyrdd mwy cydweithredol a chost-efeithiol o hyrwyddo adferiad natur h.y. prif-ffrydio bioamrywiaeth;
2. hyrwyddo mwy o berchnogaeth, gan gynnwys cyllid, o gamau gweithredu gan y gymuned gyfan gan gynnwys busnesau, tîrffeddiawyr a'r cyhoedd;
3. datblygu ffyrdd newydd o weithio sy'n symud i ffwrdd o ddibynnu ar gyllid prosiect tymor byr (sy'n canolbwyntio ar rywogaethau penodol) i arferion cynaliadwy tymor hwy.

Dylai'r camau gweithredu a gymerwyd i helpu bioamrywiaeth gael eu harwain cyhyd â phosib gan 6 amcan y [Cynllun Gweithredu Adfer Natur](#) sydd wedi cael eu nodi i gyfrannu at adfer dirywiad bioamrywiaeth yng Nghymru.

Mae'n rhaid i'r prosiect alinio'n glir ag un neu fwy o Amcanion 1-4 y Cynllun Gweithredu Adfer Natur.

Amcanion y Cynllun Gweithredu Adfer Natur	
<p>AMCAN 1: Ennyn a chefnogi cyfranogiad a dealltwriaeth er mwyn i fioamrywiaeth fwrw gwreiddiau yn y broses benderfynu ar bob lefel</p>	<p>Mae'n hanfodol rhoi natur wrth graidd y broses benderfynu er mwyn mynd i'r afael â'r hyn sydd wrth wraidd colli bioamrywiaeth. Felly, mae angen i ni wella dealltwriaeth a chodi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd a gwerth natur, gan roi gwybodaeth i bobl a sefydliadau er mwyn gallu cymryd camau gweithredu a chynnal a gwella bioamrywiaeth. Yr allwedd i gyflawni hyn yw integreiddio gwerthoedd bioamrywiaeth wrth wneud penderfyniadau ar bob lefel, fel ei fod yn rhan annatod o bopeth a wnawn.</p> <p>Dylai'r integreiddio hwn fod ar bob lefel fel bod ystyriaethau bioamrywiaeth yn cael eu hymgorffori ar draws pob lefel o'r gymdeithas, o unigolion a busnesau bach, i gwmnïau mawr ac awdurdodau cyhoeddus.</p> <p>Gallai'r mathau o brosiect gynnwys systemau prisio, metrigau bioamrywiaeth, economeg amgylcheddol, offerynnau cefnogi penderfyniadau, prosesau archwilio ac adolygiadau llenyddiaeth.</p>
<p>AMCAN 2: Diogelu rhywogaethau a chynefinoedd sydd o'r pwys mwyaf a'u rheoli'n well</p>	<p>Ein rhywogaethau a'n cynefinoedd sydd o'r pwys mwyaf yw'r rhai sydd wedi'u nodi drwy ddeddfwriaeth ar gyfer Ewrop, y DU a Chymru.</p> <p>Mae angen i ni sicrhau bod ein safleoedd a'n rhywogaethau gwarchoddedig mewn cyflwr da yn eu cynefinoedd naturiol, o ran eu gwerth cynhenid ac o ran y manteision maent yn eu darparu i ni. Bydd gwella cyflwr y meysydd blaenoriaeth hyn gan ehangu a gwneud cysylltiadau rhyngddynt yn gwella</p>

Amcanion y Cynllun Gweithredu Adfer Natur	
	<p>gwydnwch ein hecosystemau, ac yn helpu i ddatblygu safleoedd gwarchoddedig fel craidd rhwydweithiau swyddogaethol graddfa fawr ('rhwydweithiau ecolegol gwydn') yn hytrach na bod yn 'ynysoedd' ar y dirwedd.</p> <p>Gallai'r mathau o brosiect gynnwys astudiaethau o rywogaethau a chynefinoedd, y dull o'u rheoli ac arfer gorau, adolygiadau o ganllawiau a/neu arfer gorau.</p>
<p>AMCAN 3: Gwneud ein hamgylchedd naturiol yn fwy gwydn drwy adfer cynefinoedd sydd wedi'u diraddio a chreu cynefinoedd newydd.</p>	<p>Cynefinoedd sydd wedi'u diraddio yw'r rhai nad ydynt yn cynnal potensial llawn ein bywyd gwyllt cynhenid a'r fioamrywiaeth maent yn ei chynnal mwyach. Er mwyn ymdrin â hyn, mae angen i ni allu adnabod hyn lle bynnag mae'n digwydd, mewn ardaloedd trefol, gwledig a morol, er enghraifft mewn parciau ac ar ffermydd, deall sut i adfer y cynefinoedd hyn, a rhoi hwn ar waith ar bob cyfle.</p> <p>Mae angen i ni integreiddio safleoedd gwarchoddedig yn well gyda'r cefn gwlad ehangach, a fydd, wrth eu cysylltu â dull priodol o reoli ac adfer cynefinoedd sydd wedi'u diraddio, yn meithrin gwydnwch ein hecosystemau ledled Cymru. Mae angen i ni ddefnyddio datrysiadau natur i fynd i'r afael â heriau cymdeithasol lle y bo'n bosib.</p> <p>Gallai'r mathau o brosiect gynnwys y defnydd o ddatrysiadau natur bioamrywiol, cynyddu/mesur gwydnwch ecosystemau, dulliau newydd ar gyfer adfer neu ymchwilio.</p>
<p>AMCAN 4: Mynd i'r afael â'r pwysau allweddol ar rywogaethau a chynefinoedd</p>	<p>Gall arferion rheoli tir a môr gael effaith niweidiol ar golli a darnio cynefinoedd a rhywogaethau. Mae'r prif bwysau a nodwyd gan Asesiad Ecosystemau Cenedlaethol y DU ac eraill yn cynnwys: amaethyddiaeth, trefoliad, llygredd, rhywogaethau estron goresgynnol, ewtroffigedd, asideiddio, gweithgarwch anghynaliadwy gan bobl, a'r newid yn yr hinsawdd.</p> <p>Mae'n hanfodol rhagweld, atal a lliniaru'r rhesymau dros golli bioamrywiaeth yn y man cychwyn, gan ddefnyddio'n deddfwriaeth a datrysiadau natur arloesol a chyfannol, megis y mentrau seilwaith gwyrdd, sy'n cynnwys gerddi preifat, ymylon a choed stryd i amsugno llygryddion a chynlluniau draenio cynaliadwy.</p> <p>Gallai'r mathau o brosiect gynnwys astudiaethau o unrhyw bwysau neu'r holl bwysau â pherthnasedd newydd i Gymru (e.e. llygredd golau).</p>

Wrth ystyried amcanion y Cynllun Gweithredu Adfer Natur, dylai gwydnwch yr ecosystem gael ei ystyried lle bynnag y bo'n bosib. Mae [Deddf yr Amgylchedd \(Cymru\) 2016](#) yn dilyn y priodoleddau canlynol o ran gwydnwch ecosystemau:

- **Amrywiaeth** – yn gyffredinol, mae ecosystemau mwy amrywiol yn fwy gwydn i ddylanwadau allanol a'u heffeithiau. Mae hyn yn cynnwys amrywiaeth biolegol, daearegol a ffisegol. Byddai mesur o hyn yn cynnwys nifer y rhywogaethau cynhenid mewn ardal benodol.
- **Cysylltedd** mewn ecosystemau a rhyngddynt.
- **Graddfa ac Ehangder** – po fwyaf y mae'r ecosystem yn ehangu, heb ddarnio, y mwyaf gwydn y mae'n debygol o fod.
- **Cyflwr** – mae angen i ecosystemau fod mewn cyflwr iach i weithio'n effeithiol, i gyflawni amrywiaeth o wasanaethau ecosystem pwysig.
- **Hyblygrwydd** – gallu ecosystemau i addasu i ddigwyddiadau, gan ddeall nad yw ecosystemau'n aros yn yr unfan ac y byddant yn newid dros amser.

Gallwch weld mwy o fanylion ar amcanion y Cynllun Gweithredu Adfer Natur [yma](#), a gallwch weld gwybodaeth am bolisi a deddfwriaeth Llywodraeth Cymru, ynghyd â mwy o wybodaeth gyffredinol am fioamrywiaeth yng Nghymru ar [wefan](#) Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru.

Pa gyllid sydd ar gael?

Mae hyd at £1000 ar gael fesul ymgeisydd. Darperir y cyllid gan Lywodraeth Cymru, aelod o Grŵp Llywio'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau, i gynyddu tystiolaeth a dealltwriaeth o fioamrywiaeth a'i hanghenion (amcan 5 y Cynllun Gweithredu Adfer Natur). Dylai ceisiadau sydd hefyd yn cael eu hariannu gan ffynonellau eraill (e.e. PhDs) esbonio sut mae'r cyllid ychwanegol yn bwysig a sut y bydd y bennod ychwanegol yn cynyddu effaith ac allbynnau.

Pwy all wneud cais?

Mae'r cyllid hwn yn addas ar gyfer prosiectau ymchwil diffiniedig y mae myfyrwyr israddedig, meistr ac ôl-radd yn ymwneud â hwy.

Gall ceisiadau gael eu cyflwyno gan arweinydd y prosiect neu gan oruchwylwyr/arweinwyr academiaidd y prosiect. Dylai arweinwyr y prosiect drafod y prosiect gyda'u goruchwylwr academiaidd cyn cyflwyno'r cais.

Beth allaf ei gynnwys yn y costau?

Dylai ceisiadau ddangos darn o ymchwil sydd wedi'i diffinio'n glir, a fydd â chanlyniad amlwg, e.e. traethawd estynedig ar ôl cwblhau'r cyfnod ariannu.

Gall prosiectau fod yn amrywiol eu cynnwys a gallant gynnwys costau sy'n gysylltiedig ag ymgymryd ag astudiaethau maes neu ddesg, arolygon a gweithgareddau gwyddoniaeth dinasyddion. Er enghraifft, costau cyfarpar a meddalwedd, defnyddiau traul (e.e. deunyddiau), treuliau teithio rhesymol (ac eithrio hediadau) a chostau cynhaliaeth ar gyfer ymchwil maes hanfodol.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Partneriaeth **Bioamrywiaeth** Cymru
Wales **Biodiversity** Partnership

Sylwer, mae'n rhaid cynnal y prosiectau yng Nghymru. Mae'n rhaid i unrhyw waith arolwg sy'n cael ei wneud y tu allan i Gymru fod yn berthnasol i Gynllun Adfer Natur Cymru a dylai ei berthnasedd gael ei ddangos ar y ffurflen gais.

Beth yw amserlen y cyllid?

Mae'n rhaid cyflwyno ffurflenni cais erbyn **5pm ar 30 MEHEFIN 2020**. Yna caiff y ceisiadau eu hadolygu gan aelodau Grŵp Llywio'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau. Caiff y ceisiadau sy'n bodloni amcanion y Cynllun Gweithredu Adfer Natur yn gryf ac sy'n cynnwys gwybodaeth gyflwyno glir eu ffafrio. Rhoddir ymateb yn ystod wythnosau cyntaf mis Medi.

Sut rydw i'n cyflwyno'r ffurflen cais am gyllid?

Gallwch gyflwyno'r ffurflenni cais i'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau drwy Bartneriaeth Bioamrywiaeth Cymru. E-bostiwch eich ffurflen gais i

walesbiodiversitypartnership@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk.

Gwybodaeth ychwanegol

- Mae'n rhaid cyflwyno canfyddiadau'r prosiect ymchwil i'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau ar ôl ei gwblhau, er enghraifft adroddiad traethawd estynedig israddedig. Caiff y canfyddiadau eu cyhoeddi ar y wefan, fel y bo'n addas.
- Gwahoddir arweinwyr y prosiect i gyflwyno poster ymchwil yng Nghynhadledd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru (a gynhelir bob dwy flynedd yn yr hydref).
- Mae cadw a rhannu data'n egwyddorion allweddol o'r rhaglen. Ble mae hyn yn bosib, dylech ystyried rhannu data fel rhan hanfodol o allbynnau'r prosiect, er enghraifft, cyflwyno unrhyw gofnodion rhywogaethau i'ch [Canolfan Cofnodion Amgylcheddol Leol](#). Os na allwch sicrhau y byddwch yn rhannu data, rhowch fwy o fanylion.
- Sicrhewch eich bod yn cydymffurfio â [Safonau'r Gymraeg](#) lle bo angen.
- Caiff gwybodaeth a ddarperir yn y ffurflen gais ei storio gan Bartneriaeth Bioamrywiaeth Cymru a'i rhannu ag aelodau [Grŵp Llywio'r Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau](#). Os ydych yn rhoi caniatâd i ni gadw eich gwybodaeth, mae gennych yr opsiwn i dynnu hwn yn ôl ar unrhyw adeg a gofyn i'ch gwybodaeth gael ei dileu. Gweler ein [Polisi Preifatrwydd](#) sy'n disgrifio sut rydym yn casglu, yn defnyddio ac yn rhannu eich gwybodaeth.

Cyswllt

Os oes gennych unrhyw gwestiynau, e-bostiwch y Rhaglen Anghenion Tystiolaeth ac Ymchwil Bioamrywiaeth ac Ecosystemau drwy Bartneriaeth Bioamrywiaeth Cymru yn walesbiodiversitypartnership@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk.